

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТ
«Қазақстан Республикасының минералдық шикізаты кешенді қайта өңдеу жөніндегі
ұлттық орталығы» РМК

1 тарау. Мақсаты, қолдану саласы және құқықтық базасы

Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат (бұдан әрі - Саясат) «ҚР МШКҚӨ ҰО» РМК-ның (бұдан әрі- Кәсіпорын) сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алудың, анықтаудың және жолын кесудің түйінді қағидаттарын, стратегиялық мақсаттарын, міндеттері мен жүйелік тетіктерін айқындайтын негізгі ішкі нормативтік құжаты болып табылады.

Саясат Қазақстан Республикасының Конституциясына, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңына қатаң сәйкестікте, сондай-ақ ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің әдістемелік ұсынымдарын және парақорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйелері саласындағы халықаралық стандарттарды ескере отырып әзірленді.

Бұл Саясат экстерриториалды сипатта. Саясат талаптары атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және еңбек шартының талаптарына қарамастан, Кәсіпорынның және өңірлік филиалдардың барлық қызметкерлеріне міндетті түрде қолданылады.

2 тарау. Саясаттың мақсаттары мен міндеттері

Осы саясаттың негізгі мақсаттары:

Кәсіпорынның ғылыми-өндірістік, сараптамалық және әкімшілік-шаруашылық қызметінен сыбайлас жемқорлық факторларын алып тастау;

Қазақстан Республикасы тау-кен металлургия кешенінің жетекші ғылыми-технологиялық орталығы ретінде кәсіпорынның іскерлік беделін қорғау;

ҚР Өнеркәсіп және құрылыс министрлігімен, өзге де мемлекеттік органдармен, сондай-ақ жеке жер қойнауын пайдаланушылармен және шетелдік әріптестермен өзара қарым-қатынастарда ашықтықты қамтамасыз ету;

Кәсіпорын мен оның қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін қылмыстық, әкімшілік және тәртіптік жауапкершілікке тарту тәуекелдерін азайту.

Алға қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін Қызмет (Комплаенс-офицер) Кәсіпорын басшылығымен бірлесіп мынадай міндеттерді шешеді:

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ішкі бақылаудың тиімді рәсімдерін енгізуді;

Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен шектеулерді сақтауына жүйелі мониторинг ұйымдастыруды;

Қызметкерлерде тұрақты құқықтық сананы және адалдық пен парасаттылық қағидаттарына жеке бейілділікті қалыптастыру.

3-тарау. Кәсіпорынның негізгі компленс-принциптері

Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі қызметі мынадай қағидаттарға негізделеді:

«Нөлдік төзімділік» принципі: Кәсіпорын кез-келген формада, көріністе және көлемде сыбайлас жемқорлықты толығымен жоққа шығарады. Кез келген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, оны жасаған адамның мәртебесіне және келтірілген залалдың мөлшеріне қарамастан, сөзсіз, заңды және тәртіптік жауапкершілікке тартылады;

Көшбасшылық қағидаты және басшылықтың жеке үлгісі: Кәсіпорынның Бас директоры, оның орынбасарлары және өңірлік филиалдардың директорлары осы саясатты іске асырудың басты кепілі болып табылады, жеке мінез-құлқымен адалдық мәдениетін

қалыптастырады және есеп беретін бөлімшелердегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәртіптің жай-күйіне дербес жауапты болады;

Қызметкерлерді тарту қағидаты: Кәсіпорын қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың ережелері туралы хабардар етіледі және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға белсенді қатысады;

Ұйқастық (пропорционалдылық) принципі және тәуекелге бағдарланған тәсіл: Кәсіпорынның алдын алу комплаенс-рәсімдері нақты бизнес-процестердің (сатып алу, сараптама, ҒЗТҚЖ) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің деңгейіне байланысты масштабталады;

Бақылау мен жетілдірудің үздіксіздік қағидаты: Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүйесінің элементтері олардың тиімділігін арттыру мақсатында тұрақты мониторингке, қайта қарауға және өзектендіруге жатады.

4-тарау. Қызметтің ерекше салаларындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы бақылау

РМК-ның өнеркәсіптік-ғылыми және сараптамалық бейінін ескере отырып, Саясат сыбайлас жемқорлық тәуекелі жоғары аймақтарды бақылауға қатаң талаптар қояды:

4.1. Ғылыми-зерттеу жұмыстары (ҒЗТҚЖ) және инжиниринг саласы: Ғылыми әзірлемелерді қаржыландыру, коммерцияландырғаны үшін сыйақы, гранттар мен сыйлықақыларды бөлу Ғылыми кеңестің (ҒК), ғылыми-техникалық кеңестің (ҒТК) ашық отырыстары арқылы тек конкурстық негізде жүзеге асырылуға тиіс;

Қызметкер жеке мүддесі үшін өзге тараптың коммерциялық тапсырыстарын орындау үшін Кәсіпорынның ғылыми-техникалық әлеуетін, дерекқор серверлерін, жабдықтары мен зияткерлік меншігін рұқсатсыз пайдалануға тыйым салынады.

4.2. Шикізатты технологиялық сараптау және зертханалық талдау саласы:

Кәсіпорын өз қызметінің барлық кезеңдерінде цифрландыру құралдарын және бақылаудың озық автоматтандырылған әдістерін ауқымды енгізу арқылы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін дәйекті түрде азайтуға ұмтылады.

Осы стратегия шеңберінде орталық аппаратта және филиалдарда кендер мен минералдық шикізаттың келіп түсетін технологиялық сынамаларын түпкілікті есепке алу мен шифрлаудың цифрлық жүйелеріне кезең-кезеңімен көшу жүзеге асырылады, бұл сарапшы-орындаушының Тапсырыс берушінің (жер қойнауын пайдаланушының) атауы туралы ақпаратқа қол жеткізуін толығымен алып тастауға мүмкіндік береді. Бұл ретте нәтижелердің абсолютті ашықтығы мен объективтілігін қамтамасыз ету үшін ғылыми-өндірістік қызметтің қорытынды сараптамалық қорытындылары мен есептері кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің мониторингі шеңберінде тексерілуге жатады.

4.3. Сатып алу және жабдықтау саласы:

Күрделі зертханалық жабдықтарды, реактивтерді және АТ-жүйелерді сатып алуға арналған техникалық ерекшеліктерді әзірлеу белгілі бір брендке әлеуетті өнім берушілер шеңберін әдейі асыра бағалауды немесе жасанды тарылтуды қоспағанда, алқалы түрде жүзеге асырылуға тиіс;

Сатып алудың барлық рәсімдері, тендерлік рәсімдерді айналып өту үшін жасырын үлестестікті, мүдделер қақтығысын немесе лоттарды жасанды ұсақтау белгілерін анықтау тұрғысынан Комплаенс-қызмет тарапынан тұрақты мониторингке жатады.

5-тарау. Контрагенттермен өзара іс-қимыл және сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескерту

5.1. Кәсіпорын тек адал бизнесті жүргізу принциптерімен бөлісетін сенімді контрагенттермен ынтымақтастыққа ұмтылады. Шарттар жасалғанға дейін сатып алу бастамашылары ашық мемлекеттік тізілімдер бойынша әріптестеріне міндетті тексеру жүргізеді, алынған материалдар сараптамаға комплаенс-қызметке жіберіледі.

5.2. Кәсіпорын ҒЗТКЖ, сараптамалар жүргізуге, сондай-ақ тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алуға жасасатын барлық шарттардың (келісімшарттардың, келісімдердің) мәтіндеріне міндетті түрде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартталған ескерту енгізіледі.

5.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескерту, егер контрагент немесе оның өкілдері сыбайлас жемқорлық әрекеттерін, коммерциялық пара беруді немесе заңсыз сыйақыларды ұйымдастыруда ұсталса, кәсіпорынның шарттық міндеттемелерді дереу біржақты бұзу құқығын және шығындарды өтеуді талап етуге мүмкіндік береді.

6-тарау. Мүдделер қақтығысының алдын алу

6.1. Мүдделер қақтығысы деп Кәсіпорын қызметкерінің жеке қызығушылығы (тікелей немесе жанама) өзінің лауазымдық міндеттерін объективті, бейтарап орындауға әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай айтылады.

6.2. Кәсіпорында басшы құрам, материалдық жауапты тұлғалар, сатып алушылар және зертхана меңгерушілері үшін мүдделер қақтығысын міндетті түрде жыл сайын декларациялау жүйес, сондай-ақ ағымдағы жұмыста мүдделердің тоғысу тәуекелдері туындаған кезде ситуациялық хабарлау рәсімі енгізіледі.

6.3. Басты кеңсе немесе кәсіпорынның бір филиалы шегінде жақын туыстық қатынастағы (ата-аналары, балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, аталары, әжелері, немерелері) немесе жекжаттық қатынастағы адамдардың (ерлі-зайыптылардың аға-інілері, апа-сіңлілері, ата-аналары мен балалары), егер олардың лауазымдық міндеттері бірінің екіншісіне тікелей бағынуымен немесе бақылауымен байланысты болса бірлескен жұмысына (қызметіне) қатаң тыйым салынады,.

6.4. Кәсіпорын қызметкерлеріне жеке және заңды тұлғалардан өздерінің лауазымдық міндеттерін атқаруына байланысты кез келген сыйлықтарды, қызметтерді немесе өзге де сыйақыларды қабылдауға қатаң тыйым салынады.

6.5. Қызметкердің хабарынсыз келіп түскен немесе ресми іс-шараларда алынған сыйлықтар Кәсіпорынның Комплаенс-қызметін міндетті түрде хабардар ете отырып, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіп пен мерзімде мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға берілуге тиіс.

7-тарау. Байланыс арналары және өтініш берушілерді қорғау

7.1. Кәсіпорында сыбайлас жемқорлық, материалдық активтерді немесе зияткерлік меншікті ұрлау фактілері туралы хабарламаларды қабылдау үшін қорғалған Кері байланыс арналар (сенім желілері) жүйесі құрылады және қолдау көрсетіледі:

Комплаенс-бақылаудың арнайы электрондық жәшікті болады;

Комплаенс-сервис хат-хабарларына арналған мамандандырылған физикалық жәшіктер;

Ресми сенім телефон желісі.

7.2. Нақты, верификацияланатын фактілерді қамтитын өтініштер (келісімшарттардың нөмірлері, лауазымды тұлғалардың ТАӘ, құқық бұзушылық күндері, схемалары) міндетті түрде тіркелуге және Комплаенс-қызметтің тексеруіне жатады.

7.3. Сыбайлас жемқорлық фактілері туралы анонимді хабарламалар, егер оларда Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы мәліметтер болса ғана қаралуға және тексерілуге жатады.

7.4. Ішкі комплаенс-тексеруді жүргізу мерзімі өтініш тіркелген сәттен бастап 10 жұмыс күні ішінде болады. Кешенді аудит жүргізу, сарапшыларды тарту немесе қосымша құжаттарды талап ету қажет болған жағдайда, тексеру мерзімі Комплаенс-офицердің дәлелді шешімімен, бірақ өтініш берушіні міндетті түрде хабардар ете отырып (кері байланыс болған жағдайда) күнтізбелік 30 күннен аспайтын мерзімге ұзартылуы мүмкін.

7.5. Кәсіпорын өтініш берушілерді қорғау бойынша сөзсіз міндеттемелер алады. Комплаенс-бұзушылық туралы адал хабарлаған қызметкер жұмыстан шығарудан, лауазымын төмендетуден, сыйлықақылардан айырудан немесе басшылық тарапынан өзге де психологиялық қысымнан қорғалады. Өтініш берушінің жеке басын жария ету теріс қылық деп танылады

8 тарау. Саясатты мониторингілеу және өзектендіру тәртібі

8.1. Осы Саясаттың тиісінше орындалуын бақылауды Кәсіпорынның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі (Комплаенс-офицер) жүзеге асырады.

8.2. Комплаенс-офицер сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігіне жыл сайынғы мониторинг жүргізуді қамтамасыз етеді және Кәсіпорынның Бас директорына жартыжылдықта 1 (бір) рет жиынтық талдамалық есеп береді.

8.3. Осы Саясат Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында өзгерістер болған, кәсіпорын құрылымы күрделенген немесе ішкі құқық қолдану практикасын талдау нәтижелері бойынша қайта қарауға, толықтыруға және өзектендіруге жатады.

8.4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл туралы заңнамасының талаптарын сақтауды қамтамасыз ету кезінде тәуелсіз болып табылады, Кәсіпорынның Бас директорына есеп береді, ал әдіснама мәселелері бойынша ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі үйлестіреді.

8.5. Кәсіпорын қызметкерлерінің осы Саясатта белгіленген талаптар мен шектеулерді бұзуы тәртіптік теріс қылық жасау деп танылады және Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде көзделген тәртіптік жаза шараларын қолдануға әкеледі.